

Bencsik Gábor: Dwa bratanki

2021 január 02. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Mi rejt?zhet e különös vonzalom mögött?

A nyugati és a keleti gondolkodás között számos olyan eltérés van, amelyekr?l az ott él? emberek nem is tudnak. Talán pontosabb úgy fogalmaznunk, hogy nem tudják, mert abban a hiszemben vannak, hogy a túloldalon él?k éppen úgy gondolkodnak, mint ?k.

Az egyik legfontosabb ilyen, rejt?zköd? különbség a nyugati racionalizmus és a keleti ráción túli gondolkodás közötti eltérés.

Nincs ebben éles határvonal, valamilyen szinten még keveredés is van, élnek keleten megrögzött racionalisták és nyugaton idealisták, összességében mégis jól kirajzolódik a különbség, a brit common sense-től egészen az orosz miszticizmusig.

Sokan ismerik, olykor *Churchillnek* tulajdonítva gyakran idézik is *lord Palmerstonnak*, a XIX. század meghatározó brit politikusának a mondását: „*Nekünk (Angliának) nincsenek örök szövetségeseink és állandó ellenségeink. Az érdekeink örökösök és állandók, és a mi feladatunk megfelelni ezeknek az érdekeknek.*” Ha tisztán a ráció szemszögéből nézzük, Palmerstonnak igazat kell adnunk. De mi, magyarok, akik noha kétségkívül a nyugati kereszténység, a nyugati világ részesei vagyunk, sokat várunk a Kelet világszemléletéből is, nem tudjuk pusztán a ráció szemszögéből nézni a dolgokat. Számunka egy olyan irracionális jelenség is természetes, mint két nép évszázadokon átívelő barátsága.

Így például a nekünk természetes, történelmi valóság, hogy a lengyel és a magyar nép barátok. Sőt, érzéseikben talán kissé többek is annál, különösen, ha hirtelen fordítjuk a XVI. század óta ismeretes, híres lengyel mondást: Polak, Włochy, dwa bratanki, i do szabli, i do szklanki – lengyel magyar két testvér, a szablyáig és a pohárig. Tehát nem jóbarát, hanem testvér. (A mai lengyelben a bratanki unokatestvéreket jelent, de a régi nyelvben még testvér jelentése volt.)

Azt nem állíthatjuk, hogy más népek között a rokonszenv ismeretlen lenne. A skótok például kedvelik a franciákat, a spanyolok az olaszokat és viszont, Latin-Amerikában Chile, Uruguay és Argentína népei rokonszenveznek egymással, bizonyára vannak rokon érzések az arab világban, a Távol-Keleten és egyebütt is. De olyan ezeréves rokonszenv, mint a lengyelek és magyarok között, nemigen akad másutt.

Az összeírás történelem önmagában nem magyarázat: az osztrákokéval éppen eléggé összeír a mienk, de ettől még legföljebb sógorok az osztrákok. Mint tudjuk, egymást átfedő történelmünk a román–magyar „barátság” sem alapja. A szerbekkel ezer szálon fonódik a magyar história, nem egy királyunknak volt szerb királylány az anyja, ettől még voltunk szövetségesek is, ellenségek is, de igazi barátság nem szövődött soha a két nép között. És még az sem áll, hogy a szomszédom az ellenségem, a szomszédom túlsó szomszédja az ellenségem ellensége, tehát a barátom, hiszen a magyar és a lengyel nép története nagyobb részében szomszédos volt egymással.

Akkor hát mi rejtőzhet e különös vonzalom mögött? Lapszámunk egy másik írásában *Kovács István* polonista a történelmi források sokaságát idézve említ egy különösen fontosat, *Berzeviczy Márton* erdélyi alkancellár *Báthori István* lengyel királlyá választása érdekében elmondott beszédének egy részletét. A 450 évvel ezelőtől elhangzott szavak azóta is érvényesek: „*mindkét nemzet szokásai, törvényei, élete és viselete módja hasonló, fegyverzete, hadszervezete, vallása, szabadsága és társadalmi életük egyenlő.*”

A modern világ egyik nagy szemfényvesztése, hogy a mássággal való együttélés örömteli. Similis simili gaudet, hasonló a hasonlóknak örül, tartja a bölcs latin mondás, és a lengyelek és a magyarok pontosan ezt a hasonlóságot találják meg egymás kultúrájában, történelmében, szokásaiban, törvényeiben, életében és viseletük módjában. Ez az alapja a barátságoknak, ez fűzi össze a két nép történelmét, ez teszi őket tartós szövetségessé, ha közös cselekvésre van szükség. A két nemzetet tehát nem a közös érdek hozza közel egymáshoz, hanem a hasonlóságukból adódóan kerülnek olyan helyzetekbe, amelyekben közös érdekké válik az egységes fellépés.

Nyugat-Európa politikusai eddig nem érzékelték ezt az övéktől különböző hasonlóságot. Magától értetődőnek gondolták azt az igényüket, hogy a lengyelek és a magyarok legyenek olyanokká, mint ők, gondolkodjanak úgy, mint ők, viselkedjenek úgy, mint ők. Most, hogy a lengyel és a magyar kormányfő sikerre vitt egy fontos tárgyalást, talán megértették, hogy a magyarok és a lengyelek egyetértenek egy alapelvben: egyik sem várja el más népektől, hogy olyaná legyen, mint mi, viszont másoktól sem fogadja el az alkalmazkodás kényszerét. Ezt az elvet mindkét nép az ezeréves történelméből leszerzett tapasztalataira alapozza, és a szövetségénnél erősebb kötelékkel, a népek közötti mély szeretettel átítatott barátsággal képes érvényre juttatni.

***Kis kacsá fürdik, fekete tóba,
anyjához készül Lengyelországba,
síkos a talpa, fényes a tolla,
fordulj ki, fordulj ki, szép aranyalma.***

Bencsik Gábor - www.demokrata.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló
